

Atención a la diversidá Actividaes d'ampliación

(P. 100-103) Falamos y escribimos

Nos cien últimos años, más o menos, l'asturianu recibe con más fuerza unes influencies, llamaes interferencies llingüístiques, que vienen orixinando l'amestáu. Cola finalidá d'aporfiar no visto nesti apartáu, vamos date una riestra datos y tu vas tener que decidir cualos son propios del asturianu y cualos del amestáu.

<i>Con abondes interferencies castellanes.</i>	_____
<i>Siéntese nel ámbitu rural.</i>	_____
<i>Emplégase na lliteratura.</i>	_____
<i>Úsalo la mocedá.</i>	_____
<i>Siéntese nes villes y nes ciudaes.</i>	_____
<i>Casi ensin interferencies del castellanu.</i>	_____
<i>Úsalo la xente de más edá.</i>	_____
<i>Presenta un estilu cultu.</i>	_____
<i>Emplégase n'ambientes coloquiales.</i>	_____

(P. 104-105) Vocabulariu

Llei esti testu y consulta en diccionariu lo que nun entiendas. Depués fai dos columnes, una, coles espresiones rellacionaes col tiempu que fai y, otra, coles sensaciones físiques que producen eses condiciones meteorolóxiques.

A les ocho la mañana yá taba afogadizo, pero él siguió emperráu en subir al llagu. Nun llevábemos media hora de camín, cuando yá nos apoderare'l secañu y tábemos pegañosos, nun corría l'aire..., y él erre qu'erre. Si polo menos entamare de pruar un poco pa refrescar, pensábemos. Pero cuanto más p'arriba, peor pinta tenía aquello. De sópitu, salió la ventolera y un rayu escarabayó'l cielu; los truenos que lu siguieron casi nos dexen sordos. Dimos la vuelta a tou meter, ellí nun había ónde s'abellugar. Lo que xubiéremos en dos hores, baxémoslo en venti minutos de xarabatu, cayéndonos enriba agua y piedra a puñaos. Lleguemos xelaos, con una pulpera que trescalaba los güesos. A pesar de too, él taba encantáu: acolumbrare El Llagu la Ercina.

Tiempu que fai
taba afogadizo

Sensaciones físiques
yá nos apoderare'l secañu

(P. 106-107) Reflexonamos sobre la llingua

Esta actividá podéis facela en pareyes. En documentándovos, esplicái qué significa que «la mayor acumulación demográfica, l'actividá cultural y los grupos sociales predominantes tienen munchu pesu na conformación de la llingua estándar».

(P. 112-113) Reflexonamos sobre la llingua

Yá lo dicíemos nel *Rede* de 1ª. Los fenómenos atmosféricos tán xuncíos a los llabores de la tierra y de la collecha, por eso llabradores y ganaderos se fixaron siempre nel tiempu con abundu interés. Esto refléxase nel refraneru asturianu, onde tamién s'aprecien unes referencies culturales clares.

Vamos ponete unos exemplos de refranes qu'amuesen la importancia del tiempu meteorolóxicu en rellación coles xeres cotidianes:

*Cuando ruxe la mar de la La Griega,
tiendi la ropa fuera.*

*Añu de muncha trona,
añu de muncha borona.*

La xente mayor que conoces de xuru que sabe refranes que rellacionen el tiempu cola llabranza y con vezos de la vida cotidiana. Apúntalos y, si t'animas, espónlos siguiendo les pautes de l'actividá *Tiéneslo cerca*.